

Dnevnik: —
 Čelo leta . . . K 10—
 Pol leta . . . 5—
 Četrť leta . . . 250—
 Mesečno . . . 1—
 Zunanji Avstrije: —
 Čelo leta . . . 15—
 Posamezne številke
 — 10 vinarjev. —

STRAŽA

Inzerati ali oznanila
 se računajo po 12 vrstic
 od 6 redne peštvrate: pri
 večkratnih oznanilih
 — popust. —
 „Straža“ izhaja v ponedeljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
 Brodčaka ulica, 5. — Telefon št. 113

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Junaška borba naših čet v Karpatih.

Rusi ne morejo preko prelaz Użok. — Avstrijci na zahodni strani dukelskega prelaza vrgli Ruse zopet nazaj. — V dukelski kotlini Rusi prenehali z napadi. — Naši z naskokom vzeli goro Kobilja. — Na galiških tleh južno-zahodno od Stryja srditi boji. — V Bukovini dobivajo Rusi ojačenja in hočejo udreti čez reko Prut. — Rusi napadajo Nemce pri mestu Kalvarija. — Borba med Mozelo in Mozo traja dalje. — „Prinz Eitel Friedrich“ ni ušel. — Borba za Bospor, Carigrad in Dardanele. — Venizelos gre v politični pokoj. — Papež Benedikt XV. se neprenehoma trudi za dosego miru.

Papež Benedikt XV. in svetovna vojska.

Berolinsko glasilo vefinanc „Plutus“ je prineslo v številki 13 z dne 31. marca t. l. zanimiv članek o ulogi, ki jo ima papeštvo v svetovni tragediji, ki se odigrava pred našimi očmi. V uvodu se ozre pisatelj na politični vpliv papeštva v preteklih časih, potem pa nadaljuje:

„In ta duhovnik, ki je nastopil vlado v času najstrašnejše vojske, kar jih je videlo človeštvo, zavzema po malo mesecih odlično politično mesto, kakor ga že ni imel dolgo nobeden njegovih prednikov. Tudi Leon XIII. ne. Kaj pomeni priznanje, ki mu ga je izkazal Bismarck, ko mu je prepustil odločitev med Nemčijo in Španijo v sporu glede Karolinskih otokov; kaj pomeni taka razsodba v primeri s to, pri kateri bo brez dvoma sodeloval Benedikt XV.!?

Ako bi bila božja previdnost hotela, da bi bil Pij X. ostal kot Kristusov namestnik na zemlji še dalje časa poglavar katoliške cerkve, bi bil ta globoko pobožni mož pač molil za mir; toda nič manj pobožni Benedikt XV. se ni zadovoljil z molitvijo, on deluje tudi za mir, najprej za omiljenje boja. On deluje, seveda ne kot politik, temveč zgolj kot duhovnik in ravno to mu daje tudi silno politično moč. Proseči glas tega duhovnika je presegel gromenje topov, in svet, ne samo katoliški, ne samo krščanski, ga poslušal začuden in ginjen ter ga raje uboga, kakor pa note in govore vodilnih državnikov vevlasti. Papež, ki ni nastopil politično, je postal na mah politična vevlesila prve vrste. Še se godijo znamenja in čudeži v naši skeptični dobi, ali bolje v dobi, ki si je še pred kratkim domnevala, da je za zmeraj vzvišena nad vsako nadčutno mišljenje.

Drugi mož bi bil mogel danes priti do veljave, slično kakor Benedikt XV.; tudi na njega bi se bil svet oziral hvaležno, kakor se danes ozira proti Vatikanu. Ta drugi se je odpovedal raje vsaki višji ideji kot pravcu svojega delovanja ter ga je uravnal po najnavadnejših materijalističnih nagonih. Govorim seveda o predsedniku Wilsonu. V kratkem bom obširno razpravljaj o stališču Združenih držav in njih vodilnih mož, zato naj zadostuje za danes samo namigljaj. Bričko je povedati, pa povedati se mora: predsednik največje in najsvobodnejše republike na zemlji je v usodni uri odpovedal, v trenutku, ko bi naj bil svetu pokazal, ali bo porabil svoje dostojanstvo med vojsko na način, ki bi bil zanj najprimernejši in najlepši, ali pa bo raje nastopil zgolj kot trgovec. On in njegovi ministri so se odločili za drugo; zato je pa padlo čisljanje človeštva do njih prav tako, kar se je povzdignilo spoštovanje do Benedikta XV.

Papež ni samo odredil molitev za mir, on dela tudi brez prenehanja za mir in za spravo duhov. Ko je pred božičnimi prazniki izrazil pristržno prošnjo, naj bi božičnega dneva, ko je prišla nekdanja ljudem vesela vest: „Mir na zemlji!“ ne skrunili s prelivanjem krvi, se je zbudilo otroško-blaženo čustvo v sr-

cih bojevnikov; zdelo se jim je, da poslušajo glas čalnih zvonov; preprosta in vendar tako vzvišena beseda Matejevega evangelija o rojstvu božjega Sina je odmevala v njih dušah. Prošnja je bila pa brezuspešna; poglavar druge cerkve, pravoslavne, se je protivil njeni izpolnitvi. Prošnja je bila brezuspešna, toda pridobila je Benediktu simpatije vseh, tudi takšnih krogov, ki so sicer katoliški cerkvi ne samo tuji, temveč po svojem svetovnem naziranju popolnoma nasprotni.

Drugi korak papežev ima, kakor je znano, že zdaj lepe uspehe: izmenjavo hudo bolanih in za boj nesposobnih ujetnikov. Milijoni sre so zato hvaležni duhovniku v belem talarju. Njegova prošnja je dosegla praktično razširjenje čločb mednarodnega prava v času, ko se sicer dan na dan to pravo desetkrat tepta v prah. Kar državniki niso mogli, je dosegel glas moža, ki je poln nežnega sočutja.

Še izdatnejše je pa delovanje Benedikta v drugem oziru. Miru svetu ne more dati, pač pa lahko neprestano opozarja na mir, lahko skuša oblažiti to strašno sovraštvo med narodi. Značilno zato je njegovo postopanje z Belgijo. Zagotavlja Belgijce svojega globokega sočutja z njih trpljenjem, hkrati pa naroča belgijskim katoličanom z resnimi besedami, naj se pokore novi oblasti. On hoče stati nad strankami, in to je del njegove moči; poglavar svetovne cerkve ne sme biti stranka.

Ko bo prišel čas, da se bo sklepal mir med evropskimi narodi, tedaj bo papež Benedikt XV. nedvomno deloval blagodejno, spravljivo. Ta nepolitični papež, ki je hotel nastopiti samo kot višji duhovnik svoje cerkve, je postal v vojski politična vevemoč in sicer zato, ker zastopa sredi med rožljanjem orožja veliko idealistično svetovno naziranje.“

Naši bodoči gospodarski odnošaji do Nemčije.

Zveza avstrijskih industrijcev, oddelek Štajersko, je imela pretekli petek svoj občni zbor v Građeu. Zborovanja sta se tudi udeležila zvezin predsednik Vetter in poslanec Friedmann iz Dunaja. Po običajnih poročilih in po volitvi odbora se je razvil zanimiv razgovor o naših bodočih gospodarskih odnošajih do Nemčije. Poslanec Friedmann se je izjavil za skupno carinsko zvezo z Nemčijo z medcarinsko črto, ki bi naj branila avstrijsko industrijo, dočim bi bila izmenjavaj poljskih pridelkov brez carine. Dr. Feliks Mayer je govoril proti carinski zvezi z Nemčijo, ker bi taka zveza avstrijsko industrijo popolnoma potisnila ob zid; Avstrija bodi gospodarsko samostojna. V istem smislu je tudi govoril dr. Leitzinger od trgovske in obrtne komore na Ljubnem ter je povdarjal, da so mnenja članov te komore prav različna ter se ne dajo spraviti v soglasje.

Tudi predsednik avstrijske zveze Vetter je v tej zadevi izpovedal svoje nazore. Proti carinski zvezi z medcarinsko črto, tako je izvajal, se vedno bolj uvel-

java velika težava, kako ustvariti skupen avtonomen tarif za zunaj. Sicer pa cela zadeva ni samo gospodarska, ampak tudi politična in zato se politični oziri pri tej stvari ne smejo puščati v nemar. Pravzelo se boji, da bi carinska zveza z Nemčijo vendar pomenjala posegovanje v samostojnost posamnih držav. Že zdaj so velike poteškoče pri pogajanjih z Ogrsko. Kaj pa bo potem? Tri države se morajo zediniti o tarifu, zediniti se morajo trije državni zbori in potem še pridejo skupna pogajanja teh treh držav z drugimi državami. Državnopravnih poteškoč, ki bi nastale, se ne sme podcenjevati, temveč je treba pomisliti, da o gotovih prilikah lahko nastanejo čustva, ob katerih se razbije cela zadeva. Če gre le za priznanje največje ugodnosti, je stvar lažja. Pri takem razmerju ostaja vsaj to dobro, da lahko sami določimo avtonomni tarif. Če bi tudi bila mogoča gospodarska združitev obeh držav, bi še vedno ostajal ta razloček, ali se bosta obe državi glede na avtonomni tarif za izvoz v druge države zedinili. V tem važnem vprašanju se torej ni prišlo do jasnosti in do določenega odgovora.

Oprostitve na ljudskih šolah.

(Glas iz krogov slov. učiteljstva.)

Kdaj bode sklep letošnjega šolskega leta, kako vstreči ljudstvu z oprostitvijo učencev iz ljudskih šol je vprašanje, ki se po zadnji tozadevni odredbi sedaj neštetokrat premišljuje v učiteljskih in drugih merodajnih krogih. Res je ta odredba višjih šolskih oblasti ugodna, a vseeno lahko odkrito rečemo, je tudi nevarno zapeljiva. Šolsko leto se bo na marsikaterih šolah sklepalo poprej kot navadno, ne da bi se mislilo na marsikatero razmere med ljudstvom in prav neprijetne prezgodnjega sklepa in predolgi počitnice. A res je sicer, da so otroci, ki so dovršili vsaj deseto leto svoje starosti, manj ali več za delo sposobni. In takšni bi se naj na izrecno željo starišev od šolskega pouka tudi oprostili. Vendar bi se naj pri tem oziralo le na one hiše, katerih gospodarji ali drugi so v vojski, da na ta način delavcev res primanjkuje. Drugod naj bi teh izjem ne bilo, kajti težko je mogoče, da bodo stariši pustili svoje sicer še šibke otroke v delo drugam, ne pa v šolo. To bi se zgodilo samo le tam, kjer bi se bilo treba ozirati na pašo. Ta pa se vpošteva itak šele v jeseni. V največ slučajih bi pa to oproščanje ne imelo drugih posledic, kakor da bi se ta ugodnost samo strašno zlorabljala. Otroci bodo ostajali doma brez dela, brez šole. Dalje je treba pomisliti, da bi bil prezgodnji sklep šolskega leta za otroke nižjih šolskih let popolnoma brezsmiseln. Znano je vendar, da so stariši tedaj, kadar je dosti dela, naravnost veseli, če se jim otroci izognejo v šolo. To je pač umljivo! Vrhutega je otrok v teh letih za delo itak še nesposoben, bi se naj z njim tudi ne preoblagal, saj se s tem škoduje njegovemu telesnemu razvoju. Naj bi se pa poleg tega zanemarjala še duševna vzgoja otrok, vrgla v teh časih, ko je je najbolj treba, kar tako v kot? Saj se ta na kmetih, kadar so z delom preobloženi, itak že preveč zanemarlja. Tim manj se bode vpoštevala sedaj tam, kjer manjka očeta in mora nositi dvojno skrb mati sama. Brezdvomno se bode to opažalo na naših otrocih prihodnje šolsko leto. Pomanjkljivost domače vzgoje in nje disci-

pline se pokaže po komaj dvomesečnih počitnicah, in tim bolj pa še po daljših. Torej za prihodnje šolsko leto delo ne samo zaostane, ampak bode tim težavnejše. Slednjic so šolske oblasti glede nadomestitve zamujenega časa jako natančne. Za zamujeni mesec preteklega šolskega leta je bilo treba nadomestiti 14 četrtkov. Da je to mučno za učenca in učitelja, pač ni treba še posebej povdarjati. Kako se bode neki nadomestilo še več zamujenega časa? Sploh se bodo opazale slabe posledice prezgodnjega sklepa šolskega leta in lahkomišljeno zanemarjanje šolskega pouka v vojnem času bolj in več časa, kakor si nekateri mislijo. In če se čutijo posledice vojske itak že v vsakem oziru bolj kakor smo o tem sanjali, čemu je treba še ljudstvo tudi tu razburjati in nekako siloma podžigati v njem strah pred vojsko in nje posledicami. Slednjic je vendar vsakomur jasno, da je ravno sedaj, v teh časih vzgojni vpliv šole bolj potreben, kakor kdaj poprej! Treba je vse to malo bolj premisliti, treba je previdnosti! Toliko samo krajnim šolskim svetom v svarilo! Tisti, ki o tem odločujejo, imajo pač pri vsem tem „prvo besedo“, a dosti premalo skušenj iz šole in kmetijskih razmer! S tem, da se oprostijo učenci, ki so dovršili deseto leto svoje starosti, bi bilo dovolj, vse drugo bi naj ostalo. Izjemo lahko povzročijo samo razširjanje kužnih bolezní. Še boljje bi pa menda bilo, če bi se za ta čas vpeljal poldnevni pouk na vseh stopnjah ljudske šole! Na ta način bi se menda vsem vstrezalo! Toliko tedaj o sklepu letošnjega šolskega leta in oprostitvi učencev. Upajmo, da se pri tem ne bode gledalo na dolge počitnice, — ampak na v teh časih toliko bolj važno in prepotrebno vzgojno in izobraževalno delo!

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 11. aprila.

Vsa poročila, ki prihajajo zadnje dni s karpatskega bojišča, soglašajo v tem, da je borba, ki se sedaj bje v Karpatih, velikanske važnosti za celo vojno. Rusi hočejo na vsak način v prostoru med dukelskim in užoškim prelazom prodreti na ogrsko stran Karpatov in od tam v ogrske nižave. Da bi ta svoj drzni namen dosegli, ne štečajo Rusi ne z ljudmi in ne s strelivom. Napačajo noč in dan z ogromno silo. Vojaški strokovnjaki sodijo, da so Rusi vrgli v ta prostor karpatske bojne črte ne samo vse štiri przemyslske oblegovalne divizije, ampak tudi vso rezervo, ki so jo imeli med rekama San in Dunajec. Vojni poročevalec „N. F. P.“ pravi, da se bori naša armada med dukelskim in užoškim prelazom s štirikratno premočjo. Rusi so računali, da bodo že v prvi polovici aprila pasli svoje konje v ogrskih nižavah pri Miškoleu, Budimpešti in Komornu. A junaštvo naših čet je predrzen ruski načrt preprečilo. Posrečilo se nam je celo, da smo ob dukelskem prelazu, v dolini reke Laborce in pri Lupkovu flobili nazaj nekaj postojank, ki smo jih poprej zgubili. Zadnje dni se tudi opaža, da Rusi v ozemlju dukelskega prelaza ne vpadajo več s tako silo. Hujši pa je ruski nava na Užok. Tuđi tukaj skušajo Rusi predreti našo bojno črto, a dosedaj še brezuspešno.

Na črti od Užoka ob gornjem toku reke Stryj, mimo mesta Tuholka (severno od prelaza Volvec) v Galiciji do doline reke Opor (pritok reke Stryj) se bje že več kot teden dni huda borba. Na severni strani mesta Tuholke smo pridobili že nekaj prostora.

V Bukovini so dobili Rusi močna ojačenja in skušajo na več mestih udreti čez reko Prut.

V zahodni Galiciji in na Ruskem-Poljskem se vršijo le redki artilerijski boji.

Pri Varšavi nič novega.

Ob Izhodni Prusiji so Rusi med Osovicami in Kalvarijo (severno od mesta Suvalki) pričeli z napadi.

Ob Dukli.

Po večtedenskih silovitih naskokih in ogromnih žrtvah se je Rusom posrečilo, da so zasedli dukelski prelaz in kos ogrskega ozemlja, ki sega južno od dukelskega prelaza v doboi trikotja do mesteca Felsővisköz. Generalu Boroeviču, ki poveljuje naši armadi, katera stoji ob prelazu Lupkov in dukelski kotlini, se je posrečilo, da je zadnje dni pretečenega tedna zasedel zopet pota in prehode na zahodni strani dukelskega prelaza.

Borba za železnico Košice—Oderberg (Bogumin).

Z bojišča se z dne 9. aprila poroča: Na severni strani Užoka so Rusi dne 8. aprila napadali naše postojanke z močnimi četami, toda vsi ruski napadi so bili odbiti. V dolini reke Laborce Rusi niso več ponovili svojih obupnih poizkusov, predreti proti Homoni. Na izhodni strani doline Laborce se v tamoš-

njem gorovju nadaljujejo boji, toda odbiti so bili vsi ruski napadi. Naše čete so zavzele ugodne postojanke. Zdi se, da so Rusi uvideli neuspešnost svojih sunkov, ki so bili združeni z velikanskimi izgubami. Spoznali so, da je za sedaj nemogoče, da bi dobili železniško progo Košice—Oderberg v svojo oblast. Zadovoljujejo se sedaj le s tem, da se tam, kjer se nahajajo v veliki premoči, borijo za vsako ped zemlje. Toda v teh bojih imajo Rusi tako ogromne izgube, da se o kakem ruskem uspehu na tem ozemlju ne more govoriti. Bitka med Užokom in dolino reke Laborce se nadaljujejo z nezmanjšano srditostjo. Kakor je posneti iz poročil o novejših borbah, je rusko napadalno prodiranje v tem ozemlju že popustilo. Na severni strani Užoka so Avstriji več sovražnih napadov krvavo odbili.

Na Rusko-Poljskem in v zahodni Galiciji se zadnji čas ni zgodilo kaj posebno važnega. Izvenavstrijski listi so poročali, da je del przemyslske oblegovalne armade b.l. poslan k reki Dunajec. Ta poročila pa, kakor so doznala, preiskovanja našega generalnega štaba, ne odgovarjajo resnici. Rusi so vso oblegovalno armado poslali izpred Przemysla na karpatsko bojno črto.

Višina Kobila.

Poročali smo že, da so naše čete zasedle izhodno od doline reke Laborce važne višinske postojanke. Najvažnejša taka postojanka je gotovo Kobila-gora, visoka 643 m. Ta gora nadvladuje obširno ozemlje ob železnici, ki se vije iz Ogrskega po dolini reke Laborca čez Lupkov prelaz v Galicijo. O Veliki noči se je Rusom po silnem naporu posrečilo priti v posest te višinske postojanke. S tem je bil ogrožen velik del ozemlja pri Laborci, posebno pa železnica. Sredi pretečenega tedna pa so naše čete Kobilo-goro z nenadnim naskokom zopet odvzele Rusom.

Ruski neuspehi pri Užoku.

List „Nap“ poroča: Rusi so dne 9. aprila po daljšem odmoru zopet napadli naše postojanke pri prelazu Užok. Na severni strani prelaza je prišlo do hudih bojov, na zahodni strani prelaza je pa prišlo do velikanskih ruskih napadov, ki so bili vsi popolnoma brezuspešni. Rusi so bili odbiti. Izgube Rusov so bile velike. Zdi se, da je prodiralni duh sovražnika, ki je nameraval prodreti do Homone, zelo pojenjal.

V južnoizhodni Galiciji in v Bukovini.

Železnice, mostove in druga prometna sredstva v južno-izhodni Galiciji, ki so jih Rusi razdrli, so naši popravili. Železnice so zopet izročene prometu. Posebnega uvaževanja vreden je železniški most pri mestu Borkut blizu mesta Körösmező, potem železniška mosta pri Snyatinu in Černovicah, katera je 18. železničarska stotinja pod poveljstvom nadporočnika pl. Fritsche zopet popravila. Na črti med Kolo-meo, Černovicami in Sađagoro je vse polno znakov ruskega pustošenja. Mesto Sađagora (v Bukovini severno od Černovic) je močno trpelo. Povsod naletiš na znake ruske grozovitosti. Černovice se radi bližine bojne črte strogo nadzorujejo. Vojaške patrolje hodijo po mestnih ulicah. Po 8. uri zvečer ne smejo civilni prebivalci več stopiti iz svojih stanovanj. Od 5. aprila naprej so zopet upeljali polično razsvetljavo. Poveljnik armade, ki se bori v južno-izhodni Galiciji in Bukovini, general Pflanzer-Baltin, se vsak dan pokaže na bojni fronti. Preslrbra vojaštva je povsod izborna. Armada generala Pflanzer-Baltina koraka od uspeha do uspeha in se je utaborila v utrjenih postojankah ob Dnjestru. Bojna črta gre sedaj ob desnem bregu reke Bistrice (južno-zahodno od Stanislava) preko Solotvine, severno od mesta Nadvorna, mimo Ottynije in ob desnem bregu reke Dnjestr do Besarabije. Cela Bukovina, izvzemši mesto Bojan, je trdno v naši posesti. Niti petkratna sovražna premoč ni v stanu, nam teh postojank iztrgati.

Nove zmage v Bukovini.

Listu „Magyar Hirlap“ se poroča iz Černovic: Med rekama Dnjester in Prut se je izvršil hud artilerijski boj, v katerem so dosegle avstrijske čete prav lepe uspehe. Ruske izgube na tem ozemlju so bile velike. Tudi pri Bojanu je bila zmaga na naši strani. Položaj avstrijskih čet v Bukovini je izborn.

6800 težko ranjenih v Przemyslu.

Budimpešta, 9. aprila.

Ruski list „Vestnik“ poroča, da uporabljajo Rusi začasno večje število avstrijskih zdravnikov in strežnikov za težko ranjene in hudo bolane osebe, ktere so našli v Przemyslu. Število težko ranjenih in hudo bolanih, katerih še ne morejo spraviti iz Przemysla v Rusijo, znaša 6800 oseb.

Trdnjava Osovice.

Berolin, 9. aprila.

Vojni poročevalec lista „Berliner Tageblatt“ piše: Boji, ki se sedaj bjejo ob izhodno-prusko-ruski meji, sicer niso tako silni in tudi ne tako obsežni, kakor v Karpatih, toda Rusi napadajo venomer nemške

postojanke tudi na tem ozemlju pod varstvom trdnjavskega pasu. Nemška težka artilerija obstreljuje trdnjavo Osovice noč in dan. V trdnjavi so porušene cele vrste hiš. Ruska težka trdnjavska artilerija, ki se nahaja v postojankah pred zunanjim pasom utrd, obstreljuje gozdove pred trdnjavo, ker misli, da so skrite v teh gozdovih nemške baterije, toda do sedaj se ni utihnila niti ena nemška baterija. Rusi, ki se nahajajo v gozdovih v ozemlju mesta Avgustovo in v ozemlju jezer pokrajine Suvalki, napadajo prav gostoma nemške postojanke, kajti to, kar so Nemcem Mazovska jezera, so Rusom jezera v pokrajini Suvalki — izborne naravne postojanke.

Avstrijsko-švedsko bojišče.

Belgrajske razvaline.

O obstreljevanju Belgrada poroča italijanski list „Corriere della Sera“ sledeče podrobnosti: Granate avstrijske artilerije so napravile v Belgradu veliko škodo. Edini vlak, ki vzdržuje zvezo med Belgradom in notranjo Srbijo, ni mogel v Belgrad, ker je bil kolodvor pred mestom tako razdejan, da se je moral vlak že 5 km pred mestom ustaviti. Uspeh obstreljevanja Belgrada po avstrijski artileriji je bil tem silnejši, ker so pri obstreljevanju sodelovali tudi podonavski monitorji. V okrožju 2 km n i o s t a l k a m e n n a k l a m n u, vsaka hiša, vsaka tovarna je v tem ozemlju postala pravcata razvalina. Državna tobačna tovarna je s svojimi velikimi zalogami tobaka, smodk in cigaret vred popolnoma uničena. Od mnogih belgrajskih poslopj je ostalo le golo zidovje. Na tak način so Avstriji odgovorili Srbom na obstreljevanje naših odprtih mest.

Nemško-francosko bojišče.

Nova huda bitka ob reki Yser.

Rotterdam, 9. aprila.

List „Tyd“ poroča: Ob reki Yser so se pričeli novi boji, ki presegaajo glede srditosti in obsega vse dosedanje boje na tej črti. Z očitvidnim namenom predreti za vsako ceno nemško bojno črto, so zbrali Angleži in Francozi na tem ozemlju izvanredno močne armade pehote in artilerije, da izvršijo svoj načrt. Toda tudi Nemci so se na napad dobro pripravili in so svoje postojanke izvanredno dobro utrdili. Zavezniki obstreljujejo nemške postojanke, ki se nahajajo pri mestu Dixmuiden, noč in dan. Tukaj vihra najljutejši boj. Strelski jarki nasprotnikov so oddaljeni komaj 50 m drug od drugega. Pri mestu Lombardzyde so napravili Angleži silen naskok na nemške postojanke, toda odbiti so bili vsi angleški naskoki. Izgube Angležev so bile velikanske. Napade Angležev so podpirale angleške vojne ladje, toda nemške obrežne baterije so uspešno odbile vse napade angleških vojnih ladij.

Hudi boji med Mozo in Mozelo.

Boji med rekama Mozo in Mozelo se nadaljujejo z nezmanjšano silo. V ozemlju med reko Orne in višinami reke Moze so bili Francozi dne 9. t. m. hudo poraženi. Le na višinah pri Combesu so dosegli Francozi nekaj delnih uspehov, boji na tem ozemlju trajajo dalje. Vsi francoski napadi na nemške postojanke pri Verdunu in na severni strani St. Mihiela so bili dozda popolnoma brezuspešni, istotako na črti Remenauville—Priesterwald, kjer so izgubili Francozi na zahodni strani Priesterwalda še tiste postojanke, ktere so koncem mesca marca odvzeli Nemcem. Vsi dosedanji boji na 100 km dolgi bojni črti med Mozo in Mozelo so se končali z neuspehi Francozov.

Francoski strahopetci.

Francoski minister Millerand je v francoski zbornici izjavil, da bi bil zelo hvaležen, ako bi dobil podrobna poročila o onih strahopetcih, ki se izogibajo vojaški službi. Na Francoskem je namreč zelo veliko izvrstnih možkih, ki so se na razne nečedne načine izognili vojaškim dolžnostim. Nekdanji minister in sedanjí poslanec Clemenceau je izjavil, da ni pravilno, ako se že letnik 1917, to je sedemnajst- in osemnajstletni mladenič tira v vojno mesnico. Naj se pošljejo na vojsko mesto teh mladeničev oni lenuhi, ki se v Parizu in drugih večjih mestih skrivajo pred vojaško suknjo. Clemenceau je pripravljen dati vladi in javnosti na razpolago več milijonov pisem, v katerih mu volilci natančno opisujejo, kako se gotovi ljudje izogibajo vojni službi.

Obrambna zveza med nordijskimi državami.

„Novoje Vremja“ poroča, da se je pri sestanku nordijskih kraljev v Malmöju sklenila obrambna zveza med Dansko, Švedsko in Norveško. Po tej zvezi sta se zavezali Danska in Norveška, braniti Švedsko v slučaju ruskega napada. Švedska in Norveška pa se zavezeta, braniti Dansko v slučaju nemškega napada. Švedska in Danska pa sta se končno tudi zavezali, braniti Norveško v slučaju, da bi hotela si Rusija osvojiti norveško ozemlje.

Borba za Carigrad in Dardanele.

Rusi hočejo Carigrad za vsako ceno.

Ruski list „Rječ“ razpravlja o dardanelskem vprašanju in pravi, da Rusija nikakor ne more pristati na to, da bi Dardanele postale mednarodna last, kakor zahteva angleško in francosko časopisje. Če se tudi porušijo utrdbe ob Bosporu ali pa se Bospo prizna kot ruska last, to Rusom še ne zadostuje. Za Rusijo je neobhodno potrebno, da postane neomejena lastnica Carigrada. Niti misliti ni na to, da bi se Carigrad prepustil neki drugi državi, n. pr. Grčiji ali Bolgariji. Posest Carigrada odpre Rusiji pot do svetovne moči. Rusija lahko Carigrad proglasi za prosti luko in lahko ob enem dovoli še več drugih olajšav v trgovskem oziru, ki bodo n. pr. prinesle posebno Rumuniji mnogo ugodnosti. Sicer pa Rusija pod nobenimi pogoji ne more pristati v to, da se ji Carigrad ne bi priznal kot izključna njena last.

Ruske težave ob Bosporu.

Rusi imajo ob Bosporu velike težave. Iz ruskih poročil je posneti, da je borba za morsko ožino Bospo (ki veže Carigrad s Črnim morjem) združena z enakimi težočami kot borba za Dardanele. Ako se hoče ob Bosporu doseči kake večje uspehe, se mora izkrcati na ozemlje ob morski ožini močan vojaški oddelek. To je glavni pogoj za pot v Carigrad. Ruski napad na Bospo in Carigrad pa je posebno težaven tudi radi tega, ker rusko brodovje v Črnem morju za morebitne izgube nima nobenih nadomestil. Zelo slabo upliva na rusko bojevanje pred Bosporom tudi še dejstvo, da je pristanišče Sebastopol, ki je glavno oporišče ruskega črnomoškega brodovja, od bojišča daleč oddaljeno. Javnost je torej lahko prepričana, da bodo ruska vojna podvzvetja pred Bosporom le počasi napredovala.

Rusi pošiljajo čete v Turčijo.

Rusi se z vso resnostjo pripravljajo na odločen napad na turško ozemlje. V Odesi čaka več ladij, ki bodo odpeljale ruske čete v Turčijo. Domneva se, da bodo ladje že v nekaterih dneh odplule iz odeskega pristanišča. Vsak dan se pripelje v Odeso večje število vojaških čet iz raznih delov Rusije. Vojakom se kraj, kjer se bodo čete vkrcale na ladje, strogo zamočuje. Izmed častnikov so o tem poučeni samo člani generalnega štaba.

Težke ruske izgube v Črnem morju.

Rusi so imeli začetni čas v Črnem morju večje izgube. Potopile so se tri vojne ladje, kakor tudi več prevoznih parnikov. Dve ruski ladji pa sta trčili ob turške mine in sta se težko poškodovali.

Kako se je potopila „Medžidije“.

Neki častnik „Medžidije“ pripoveduje o potopu križarke „Medžidije“, o hrabrosti in hladnokrvnosti poveljnika, častnikov in moštva to-le: Ko je križarka zadela ob mine, so vsi ostali na svojih prostorih, da spravijo vse važne predmete na varno. Rešilni čolni in pasovi se niso spustili preje v morje, predno ni dal poveljnik, ki je uvidel končno brezplodnost poskusov rešitve, za to povelja. Častnike in moštvo so rešili turški torpedni rušilci. Enemu izmed teh je zaukazal poveljnik „Medžidije“, da naj izstrelji proti zadnjemu delu križarke, ki je še gledal iz vode, torpedo, ker se je križarka potopila v zelo plitvo vodo.

Mornariški odbor je uvedel podpisovanje, da se nadomesti potopljena križarka z novo. Iz več okrajev prihajajo nasveti, da naj se namesto potopljene križarke zgradi dreadnought z istim imenom.

Kralj Konstantin in Venizelos.

Grški kralj Konstantin je, kakor se dne 8. aprila uradno poroča iz Aten, izročil ministrskemu predsedniku in vladni pismo, katero mu je poslal bivši ministrski predsednik Venizelos. V pismu poziva Venizelos kralja, naj vlada prekliče svojo trditve, da kralj ni soglašal z Venizelosovim naziranjem, naj se Kavala (mesto in pristanišče v Egejskem morju) odstopi Bolgarom.

Kmalu nato se je vršil ministrski svet, v katerem se je sklepalo, kako se naj odgovori na Venizelosovo pismo. Ko je bil ministrski predsednik še nato pri kralju v avdijenci, se je v sredo, dne 7. aprila Venizelosu izročil odgovor. V odgovoru se povdarja, da grška vlada vstraja pri svoji prejšnji izjavi. Venizelos se je nato v četrtek posvetoval s svojimi ožimi somišljeniki. Tekom posvetovanja je Venizelos izjavil, da se popolnoma odtegne političnemu življenju. K temu ga je napotil sklep vlade, katera je izjavila, da vstraja pri svoji izjavi, da kralj z Venizelosom glede odstopa Kavale ni bil enega mnenja.

Napad na egipčanskega sultana.

Rim, 10. aprila.

„Agenzia Stefani“ prinaša iz Kaire: Včera popoldne ob 1/4. uri je nek mohamedanski Egipčan, Mohamed Gabil, napadel sultana Hussein Kemala. Italijanski državljani Geanotti je prijel napadaleca za roko in tako je krogla zgrešila sultana.

Napadalec je izjavil, da je zato hotel umoriti sultana, ker isti preveč tiransko postopa s svojimi podložniki. Domneva se, da ima napad politični značaj. Gre se najbrž za obsirno zaroto zoper sultana. Turkofilski mohamedanci gojijo zoper Hussein Kema-

la sovraštvo, ker je prijatelj Anglije. Mohamedanci ga sploh smatrajo za izdajalca svoje vere in domovine. To je povedal tudi napadalec v svojih izpovedih. Napadalec Mohamed Gabil je član bogate mohamedanske obitelji, studiral je v Kairi. Pri njem so našli revolver s šestimi naboji in ostro brušeno bodalo. Napadaleca bo sodilo vojno sodišče.

Italija.

Poslaniki Avstrije in Nemčije ostanejo v Vatikanu.

Iz Rima se poroča: Angleški list „Daily Mail“ javlja, da so se poslaniki Avstrije in Nemčije pri sv. Stoleci zbrali k važnemu posvetovanju. Predmet posvetovanja je bil morebitni odhod poslanikov iz Rima. V nekaterih hotelih, kjer poslaniki stanujejo, so že baje vse potrebno za odpotovanje ukrenili. To poročilo angleškega lista je popolnoma napačno. V dokaz temu je, da so si dotični diplomatični zastopniki svoja domača gospodinjstva zadnji čas posebno skrbno uredili. Iz tega se da sklepati, da omenjeni poslaniki nimajo namena, svoja mesta pri sv. Stoleci kmalu zapustiti.

Raznoterosti.

Našim naročnikom. Vsem tistim naročnikom, katerim smo zadnjič napravili na ovitku rudeč križ, ker se niso poravnali zaostale naročnine, smo list z današnjo številko ustavili. Kdor torej hoče list redno dobivati še naprej, naj nemudoma obnovi naročnino! „Straža“ stane celoletno 10 K, polletno 5 K ter četrtletno K 2.50.

Nove molitve za mir. Iz Rima se poroča: Državni tajnik kardinal Gaspari je izdal sledečo odredbo: Sv. Oče je ukazal, da se pri majnikovi pobožnosti moli od njega sestavljena molitev za mir, s katero je združen odpustek 300 dni vsak dan. Odpustkov se more udeležiti vsak, kdor se je vsaj 20krat udeležil majniške mirovne molitve.

Duhovniška vest. Na bojišče je vpoklican č. g. Ignacij Brvar, kurat v vojaški bolnici v Gradcu. Na njegovo mesto v Gradcu je poklican č. g. Peter Paulič, kaplan pri Sv. Benediktu v Slov. gor.

Katoliška cerkev trpi škodo. V sedANJI vojni so Rusini jako hrabri. Rusinski konjeniki so bili te dni z najvišjega mesta pohvaljeni in ukazano je bilo, da naj se ta pohvala razglasi polku v domačem, rusinskem jeziku. Drugače pa katoliški Rusini nimajo sreče. Njihovi duhovniki so razgnani na dve strani: nekaj jih je moralo odkorakati proti jugozapadu, v Thalerhof, okoli 400 pa proti severozhodu, na Rusko. Misijonarji za pravoslavje imajo tedaj med ovčicami, ki so izgubile prave pastirje, lahek posel. Tako katoliška vera povsod trpi škodo. Na Rusko-Poljskem so pa Nemei in Rusi razdejali do sedaj okoli 1000 cerkva.

Starčevičeva stranka prava (Milinovci) naznanja, da bo od sedaj, ker je bil dnevnik „Hrvat“ oblastveno ustavljen, njeno glasilo, tednik „Prijatelj Naroda“ ter se njegova zunanja oblika v kratkem poveča.

Bosanski sabor je odpovedal stanovanje. Bosanski sabor je zboroval, ker še nima lastnega poslopa, vsa leta od 1908 v veliki dvorani sarajevskega rotovža. V rotovžu so se nahajali tudi važnejši saborski uradi, klubove sobe, sprejemnice vladnih zastopnikov itd. Sedaj je vlada v imenu dežele kot najemnice vzete prostore odpovedala. Občina je kot lastnica rotovža dobivala za saborske prostore 24.000 K letne najemnine.

Ljudskošolski učitelji — enoletni prostovoljci. Pogostokrat se sliši vprašanje, če imajo ljudskošolski učitelji, ki so že služili kot nadomestni rezervisti, iste pravice, kakor enoletni prostovoljci. Nekemu učitelju, ki je bil potrjen pri naboru, a se ni poslužil pravice enoletnega prostovoljstva, ter je služil kot nadomestni rezervist, je priznalo domobransko ministrstvo pravico do enoletne prostovoljne vojaške službe. Dotični odlok je datiran z 8. marcem 1915, ima št. 749-XV a in se glasi: Pravica do enoletne prostovoljne vojaške službe se prizna nadomestnemu rezervistu N. N., toda odredi se mora določeno ugodnosti kot učitelj po § 32 brambnega zakona iz leta 1889. Kakor hitro je vložil dotično izjavo pri pristojni politični oblasti, ima pravico do enoletnega prostovoljstva in mu je vštet ves čas službe kot nadomestni rezervist. Dotičnik je nato še vprašal deželnega šolskega nadzor-

nika glede plače, nakar ga je deželni šolski nadzornik obvestil, da se ga smatra kot vsled mobilizacije v vojake poklicanega, plačo bo dobival nadalje, le draginjskih doklad ne, doba službe kot enoletni prostovoljec se mu všteje, kakor če bi bil služil kot učitelj in tudi njegova služba na dotični šoli se ne sme razpisati.

„Slovenec“ urednik Terseglav ujet. „Slov. Gospodar“ je v zadnji številki prinesel poročilo, da je urednik „Slovenca“ prišel v rusko ujetništvo. To vest potrjuje tudi dopisnica, ki jo je danes dobil naš urednik od svojega prijatelja, četovodje Autona Rop. Brata č. g. kaplana Fr. Rop. Poročilo se glasi: Sporočim Ti, da je g. Terseglav od 25. marca v ruskem ujetništvu. Ni mi znano, ali je tudi ranjen.

Čtivo za vojake. Med Nemei ustanavljajo posebne liste, da se pošljejo vojakom na bojišče. Nemški jezuitje so začeli izdajati poseben list za akademično izobražene vojake. Mi Slovenci smo premajhni, da bi ustanovili poseben list za bojišče. Za to pa naročujete vojakom prav pridno naše liste. Izredno hvaležni vam bodo! Za četrtega stane „Straža“ 2.50 K, „Slov. Gospodar“ 1 K. Pokažite tudi v dejanju, da vedno mislite na svoje drage sinove v vojski!

Junaške smrti je padel 3. t. m., t. j. na Veliko soboto, v bajonetnem napadu Karol Lukman, brat č. g. dr. Fr. Lukmana, prof. bogoslovja v Mariboru. Rajni junak je sel k vojakom kot rekrut šele februarja, 15. marca je odšel z maršbataljonom 87. regimenta na severno bojišče, kjer je v Karpatih poleg strelskih jarkov izdihnil svojo mlado, junaško dušo. Padli junak je bil doma od Sv. Jurija pod Taborom.

Daljni grob. V sredini mesca marca je umrl v Omsku v Sibiriji stud. med. Ivan Lovšin, član katoliškega akademičnega društva „Danica“, ki je mesca novembra padel v rusko ujetništvo. Ranjki je bil blagega in ljubeznjivega značaja. Spavaj mirno v daljnih sibirskih stepah! Na svidenje v boljši domovini!

Kako dolgo bodo morali črnovojniki služiti? „Streffleurs Militärblatt“ poroča, da bodo črnovojniki letnikov 1892, 1893 in 1894, ki so bili ob letošnjem prebiranju potrjeni, ostali pod orožjem samo tako dolgo, dokler bo trajala vojska. Dalje bodo morali služiti edino oni, ki so se prostovoljno oglasili za vojaško službo pri skupni armadi, mornarici ali deželni brambi.

Znižanje obrestne mere. Generalni svet avstro-ogrsko banke je dne 10. aprila sklenil znižati obrestno mero za pol odstotka.

Prememba posesti. Martboržan Jakob Nedeljko je prodal svoje veleposestvo v Kaniži pri Pesnici, nekdanjo last nadučitelja Rotmanna, Friedrichu Scholl za 32.000 K. Scholl je Südmarkin naseljenc, rodom iz Württembergškega.

Razporeženje na dunajski borzi. „Neue Freie Presse“ poroča o finančnem položaju na Dunaju z dne 8. aprila: Važni uspehi avstrijskih čet v karpatški bitki, katere so finančni krogi z veseljem sprejeli, so tem odločnejše vplivali na tendenco na dunajski borzi, ker so tudi uvaževali trajno ugodna poročila z berlinskega trga, katera spravljajo v zvezo z mirovnim gibanjem na Angleškem in s poročili o ameriškem posredovanju za mir. Posebno se je povpraševalo po renfah in vojnem posojilu. Zelo so se tudi zanimali za akcije železne industrije, državnih železnic in posameznih municijskih tvornic.

Prepovedane pojedine. Štajerska c. kr. namestnija je izdala te dni odredbo, po kateri se razne pojedine, ki so bile dosedaj v naši deželi običajne, prepovedujejo. V poštev pridejo pri tej prepovedi pojedine ob slovesnih zarokah, porokah, krstih, sedminah, ob raznih praznikih, kolinah itd. Oblasti so mnenja, da se bo z omejitvijo slovesnih pojedini in gostij veliko živil prihranilo za prehrano prebivalstva.

Cene petroleju. Z Dunaja se poroča, da grede cene petroleju vedno bolj nazaj. Veletržci plačujejo za petrolej 62 K za 100 kg. Za najfiniješe petrolejne vrste se plačuje v veletrgovini 70 do 80 K. Na drobno se petrolej prodaja skoro po celi Avstriji po 1 K liter. Pričakovati pa je, da bo v kratkem petrolej tudi v podrobni prodaji postal cenejši.

Novi predpisi za mletje koruzne moke. Uradna „Wiener Zeitung“ priobčuje naredbo, ki določa, da se mora koruza vnaprej mleti tako, da se dobi iz nje 8% koruznega zdroba ter 74% koruzne moke. Na ta način bo mogoče zaloge koruze še bolj izrabiti za aprovizacijo prebivalstva. Istočasno so odpravljene maksimalne cene za prodajo koruze in koruzne moke na debelo.

Prodaja in razpošiljanje žita in moke strogo prepovedano. Štajerska c. kr. namestnija naznanja: Dogodilo se je začetni čas, da se je kljub cesarski naredbi o zapori žita in moke, brez uradnega dovoljenja razpošiljalo žito in mlinске izdelke. S tem se je pa škodovalo uravnavi uporabe žita in moke. § 32, odstavek 2, oziroma 4, cesarske naredbe z dne 21. februarja 1915 določa, da se proti osebam, ki brez uradnega dovoljenja prodajajo ali razpošiljajo žito in moko (ki je pod zaporo), se sodniško kaznujejo z zaporom do šest mesecev, v posebno kaznivih slučajih (prestopkih) se lahko poleg zapora do enega leta, naloži še denarna globa do 2000 K, ki se pa sme povsati celo do 20.000 K. Prebivalstvo se resno opozarja, da naj strogo uvažuje ta določila cesarske naredbe. Oblasti bodo z vso strogostjo vršile nadzorstvo in prestopke kaznovali.

Za gospodinje. Odkar so odpravljene žemlje, čutijo naše kuharice pri svojih umetnostih pomanjka-

nje žemljskih drobtin. Neka graška kuharica pa navetuje kot nadomestek za žemljske drobtine sledeče: Vzemite pol kilograma koruzne in pol kilograma krompirjeve ali ječmenove moke. Primešajte toliko vode, da bo nastalo iz te mešanice testo, podobno navadnemu kvasu. To testo spečite v štedilniku v pločevinasti posodi. Ko je kolaček pečen, ga zavijte v ruto in čez 24 ur že lahko napravite iz njega drobtine, ki ti bodo nadomestile žemljske drobtine.

Letos bo mnogo gob. Nadučitelj Jamernik piše v graški „Tagespošti“, da je radi obile zimske vlage letos pričakovati mnogo gob. Že koncem aprila in v začetku maja se pokažejo na solnčnih tleh ob robovih gozdov, nji ali plotov prve užitne gobe. Pobirajmo jih in jih pridno sušimo, da bomo imeli bogato zalogo suhih gob za prihodnjo zimo. Učiteljsvo bi napravilo ljudstvu veliko uslugo, ako bi šolski deči pokazali, katere gobe so užitne, katere strupene. Tudi glede sušenja gob bi poduk bil v marsikaterem oziru zelo priporočljiv. Zdravniško je namreč dokazano, da največ zastrupljenj po suhih gobah pride od tega, ker so iste nepravilno posušene. Gobe so zelo redilne in imajo v sebi skoro toliko beljakovine, kot meso. Napram stročnicam pa so gobe mnogo bolj redilne in prebavljive.

Po vojski se bodo vojaški konji oddajali zasebnikom. Ko se bo sklenil mir med vojskujočimi državami, bo vojaška uprava večje število konj odstopila poljedelskemu ministrstvu. Da se dobi vpogled, koliko konj se bo porabilo za zasebno porabo, zbira poljedelsko ministrstvo že sedaj potrebne podatke. In radi tega je ministrstvo izdalo na posamezne namestnike odlok, po katerem se občinam naroča, da morajo takoj, ko bodo nastale zopet redne razmere, poročati političnim oblastem, koliko vojaških konj bi občani rabili, oziroma nakupili. Gre se v glavnem za to, da se dožene, koliko konj bo na deželi z ozirom na število konj pred vojsko, primanjkovalo. — Graška trgovska in obrtna zbornica je že izdala na svoje člane in posameznike industrijskega podjetja poziv, da naj že sedaj naznanijo zbornici, koliko vojaških konj bodo rabili po končani vojski. Da ne bodo naši kmetje prikrajšani, je priporočati, da občine zberejo pravočasno in zanesljivo podatke, koliko konj v posameznih občinah primanjkuje.

Tržaški mesarji so ustavili prodajo govedine ker namestništvo ni dovolilo, da bi cena govejemu mesu zvišali za 16 vin. Namestništvo pa je dotični sklep industrijskega konsorcija mesarjev z dne 6. t. m. v smislu § 127 obrtnega reda razveljavilo. V Trstu se mnenja, da bo vlada končno vendarle morala dovoliti, da mesarji cene zvišajo, ali pa gledati, da zadene tudi veletržce in prekupece in ne samo mesarjev.

Kebrovo leto. Letos je tudi kebrovo leto. Tega škodljivca moramo preganjati, da nam ne bo delal pozneje kot črv preveliko škode pri žitu, pri turščici in prosu itd.

Amerika bo zalagala Rusijo z zdravili. V Petrogradu se je vršilo posvetovanje rusko-ameriške trgovske zbornice. Predmet posvetovanja je bilo vprašanje, kako dobivati zdravila iz Amerike za Rusijo. V Rusiji je namreč nastalo veliko pomanjkanje zdravil in cene lekarniškim predmetom so silno narastle. 1 kg coffeina, ki je stal poprej 10 rubljev, stane sedaj 40 rubljev, cena formalina je poskočila od 10 na 25 in naftalino od 2 na 15 rubljev.

Grmenje topov in živali. Delovanje vojne na živali opisuje florenski list „Diana“ na temelju opazovanja že iz leta 1871 za časa bombardiranja Pariza. Ko so trdnjavske baterije bombardirale dan in noč, so letali golobje in vrabci visoko gor po zraku, koki so se bežale za dvorišče ter se poskrile v najtemnejše kote, mačke so begale sem in tje, skratka vse živali so bile skrajno nemirne. Ali po preteku kakih 3 dni je nastopilo med živalimi zopet mirno življenje, golobje so sedeli na strehah, vrabci so leteli kakor navadno okoli, koki so se kregale po dvorišču, in mačke so se solnčile in mijačkale. Pokazalo se je, da žival se kmalu privadi tudi grozoti vojne. „Diana“ še pravi, da kakor se živali lahko priučijo mestnemu bučnemu prometu, tako se priučijo lahko tudi topovskemu grmenju pa če traja tudi noč in dan.

Novi francoski topovi. Iz Pariza se javlja, da so iznašli na francoskem nove poljske topove, katere so že spravili na bojno črto.

Gališki in bukovinski begunci, ki se nahajajo na Ogrskem, bodo na odredbo ogrske vlade odpravljani v našo državno polovico. Budimpeštanski listi so že pred nekaj časom naznanjali, da se to zgodi, češ, da so ti begunci avstrijski državljani in da Ogrska zanje ne more skrbeti. Težko bolni begunci bodo še smeli ostati na Ogrskem. Odpravljanje beguncem se je že pričelo.

Alkohol na angleškem dvoru. Poroča se, da je od dne 6. t. m. na angleškem dvoru uživanje alkohola popolnoma odpravljeno in se tam ne pije več ne vina, ne piva, ne drugih alkoholnih pijač.

Aretiran župnik. Župnika Ivana Klimescha v Koplingu na Zgornjem Avstrijskem so aretirali orožniki na Veliki petek, baš ko se je pripravljval na neko cerkveno opravilo. Župnika so izročili sodišču v Linču. Kaj je povod aretaciji, še ni znano.

Strašen samoumor. V bližini Splita v Dalmaciji si je 45letni trgovec in posestnik Anton Glavinč v blaznosti s kuhinjskim nožem odprl trebuh in si je razrezal črevesa. Vzlic tem strašnim poškodbam je živel še dva dni. Zapustil je vdovo in sedem otrok.

Maribor. Dne 9. t. m. so pripeljali v Maribor 40 težko- in 310 lahko ranjenih vojakov, med temi je bilo 40 Rusov. Vsi so že bili v bolnišnični oskrbi in nimajo nobene nalezljive bolezni.

Hoče. Več sto naših vrlih slovenskih možev in mladeničev se vojskuje za cesarja in domovino. Pred kratkim je umrl priiden mladenič Meglič iz Pivole v bolnišnici. Pobožni družini Megličevi naše iskreno sožalje!

Slov. Bistrica. Kadet-aspirant Jakob Sturm je dobil včeraj, dne 11. aprila, brzojavno poročilo s severnega bojišča, da je njegov brat in tukajšnji rojak Jožef Sturm, narednik 17. pešpolka, v boju v Karpatih padel. Blag bodi spomin padlemu slovenskemu junaku!

Križevci na Murskem polju. Posestniki Rozaliji Dolamič v Ključarovcih so tatovi ukradli gotovine 280 K. Tatove so že izročili okrajni sodnji v Ljutomeru.

Trbovlje. V nedeljo, dne 18. aprila, bo imela Dekliška Zveza svoj redni letni občni zbor. Vspored je: govor vlč. g. župnika, voditelja in govori raznih mladenk. Nato volitev novega odbora in slučajnosti. Vabimo prav uljudno k obilni udeležbi.

Zadnja poročila došla v ponedeljek dne 12. aprila.

Papež opominja Ameriko.

Papež Benedikt XV. se neprenehoma trudi za mir. Velikonočne dneve je sprejel ameriškega dopisnika Karola pl. Wieganda in mu med drugim rekel: „Moje upanje za mir sloni na tem, da bo Amerika s svojim vplivom in s svojo močjo storila v ugodnem trenutku korake za mir, v čemer jo bo rimska Stolica podpirala. To sem že dal vedeti predsedniku Severnih združenih držav v Ameriki. Delajte neprenehoma za mir. Moja vsakdanja molitev in moji napori veljajo miru.“

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 11. aprila.

Avstrijski generalni štab uradno razglša:

V Beskidih se ni pripetilo ničesar. V gozdnatem gorovju trajajo na posameznih krajih boji še nadalje.

Izhodno od prelaza Užok so naše čete, izkoriščajoč uspehe z dne 9. aprila, ujele nadalje 9 ruskih častnikov in 713 mož ter zaplenile dve strojni puški.

Na bojni črti v južno-izhodni Galiciji se vršijo le artilerijski boji in manjša ponočna podvzetja.

V zahodni Galiciji in na Rusko-Poljskem vlada mir.

Avstrijski zrakoplovci nad Črnogoro.

Avstrijski zrakoplovci so, kakor poroča angleški list „Times“, o Velikonoči pripluli nad črnogorsko mesto Podgorica. Vrgli so na mesto 19 bomb, od katerih je 12 dobro zadelo. 50 oseb je bilo ubitih, mnogo pa ranjenih. Pozneje so Avstrijci metali bombe na mesto Bar. 22 bomb je zadelo svoj cilj in napravilo veliko škode.

„Prinz Eitel Friedrich“ — zaprt.

V petkovi „Straži“ smo poročali, da se ne ve natanko za usodo nemške pomožne križarke „Prinz Eitel Friedrich“. Novejša poročila pravijo, da se križarka ni posrečilo uteči iz ameriškega pristanišča Newport-News, kjer je bila zasidrana, ampak da bo ameriška pomorska oblast ladjo v pristanišču zaprla. Kapitan Thiericksen je izjavil napram carinskemu načelniku v Newport-Newsu, da je spoznal, da je nemogoče uteči, ker pred luko straži veliko število angleških bojnih ladij. Da torej sovražniški ladje in moštva ne uničijo, je kapitan križarko izročil v roke ameriške oblasti in se je z moštvom vred podvrgel povelju Amerikancev.

Japonci zasedli sedem kitajskih mest.

List „Stockholmer Tageblatt“ poroča iz Petrograda, da so Japonci zasedli že sedem mest v kitajski pokrajini Mukden. V zasedenih mestih so Japonci nastanili močne vojaške oddelke.

* **Zahvala z bojišča.** Pred odhodom na severno bojno polje sem bil v tiskarni sv. Cirila v Mariboru lepo obdarovan z toplimi predmeti, ki so jih napletle marljive učenke središke šole. Izrekam vsem najpristranejšo zahvalo. Ker je na Karpatih še hud mraz, nam tople reči dobro služijo. Živele vrle središke slovenske mladenke! — Vekoslav Lašič, častniški sluga pri 26. domobranskem pešpolku, doma iz Slivnice pri Mariboru.

* **Srečke Slovenske Straže.** Pokažimo v dejanju vsi svojo domovinsko ljubezen! Na pomoč najrevnejšim med nami! Najlepše svojo domovinsko ljubezen v sedanjem času pokažemo v dejanju, ako kupimo srečke Slovenske Straže. Velika loterija naše Slovenske Straže je namenjena ubogim otrokom, v do v a m i n a š i m i n v a l i d o m. Ta plemeniti namen, ki mora vzdržati tudi najbolj vrzake srca, poleg tega veliko število dobitkov, bi pač moral zdigniti vsakega, kdor čita te vrstice, da takoj, gotovo pa tekom enega tedna kupi nekaj srečk Slovenske Straže. Kupite srečke takoj, ker s tem pomagate upravi loterije, da hitro ve, kje in koliko srečk je že razprodanih. Skrbite, da bodo vse srečke, ki so sedaj v prometu, v prihodnjih dneh kupljene. Kdor ima sočutje do svojih trepetih rojakov, kdor z dejanji ljubi svojo domovino, bo to gotovo takoj storil. Srečka velja samo 1 K, dobitkov je 1715 v skupni vrednosti 20.000 K. Glavni dobitek 5000 K. Zrebanje že maja mesca. Pismena naročila največ srečk sprejema pisarna Slovenske Straže v Ljubljani. Naj se dobi mnogo plemenitih Slovencev in Slovenk, ki stopijo okoli svojih znancev in znank ter naberejo kronice za srečke in jih z naročilom pošljejo Slovenski Straži.

* **Sv. Oče Benedikt XV.** V slovenskem jeziku smo dozdaj pogrešali življenjepis novega papeža, čeprav so po njem vpraševali verniki in osobito kateheti za uporabo v šoli. Sedaj je v tiskarni sv. Cirila v Mariboru izšel precej obširen življenjepis sv. Očeta Benedikta XV., katerega je priredilo za slovensko ljudstvo uredništvo „Slovenskega Gospodarja.“ Da se lahko knjižica zelo razširi, določila se ji je prav nizka cena 10 v za komad, kjol znesek se blagovoli vposlati v poštinih znamkah. Življenjepis je pisan zelo mikavno in bo vsakega zadovoljil. Segajte po njem!

* **„Novi majnik.“** Tako se imenujejo nove šmarnice za leto 1915. Spisal jih je pred. g. Pankracij Gregor, župnik pri Sv. Vencesu na Stajerskem. Knjiga obsega 32 krasnih premišljevanj za mesec maj o Mariji, Kraljici src. Posebno lepa, zanimiva in čisto nova bodo za Marijine častilce premišljevanja o Mariji, Kraljici zmag, kjer g. pisatelj opisuje grozne boje pekla in antikrista zoper sv. Cerkev in Marijino kraljestvo pred koncem sveta ter končno zmago Marijino nad vsemi sovražniki. Premišljevanjih še sledijo mašne, spovedne in obhajilne molitve ter raznovrstne molitve k materi božji in za popoldansko službo božjo. Te šmarnice so torej pravzaprav popoln molitvenik. Stanejo na platno vezane z rudečo obrezo 1 K 60 v., po pošti 10 vinarjev več. Naročajo se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Najmanj dela in stroškov je, ako se pošlje znesek 1 K 70 v po nakaznici naprej.

* **Na Kalvarijo!** Spisal Fr. Šegula. V založbi tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Cena knjige: vezana v platno z rudečo obrezo K 2.50, zlata obreza K 3.20; vezava in zlata obreza K 3.50. Po pošti stane 20 v več. Naroči se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Najmanj stroškov in dela se povzroči, ako se denar za to knjigo pošlje po položnici naprej! — To je čisto poseben molitvenik. Obsega namreč na 640 straneh 30 različnih križevih potov za razne priložnosti; tako n. pr. med drugimi križev pot v čast presv. Rešnjemu Telesu, najsv. Srcu Jezusovega, za dan sv. obhajila, za družbo krščanskih mož, za matere, za delavce in služabnike, za mladeniče, za dekleta, za Marijine otroke, za dekleta Marijinih družb, za adventni čas, za postni čas, za čas posebnih stisk in nadlog, za vojni čas, za dan vernih duš, sv. križev pot kot priprava na smrt. Razven tega najdeš v knjigi sv. mašo v čast trpljenja Jezusovega, vse navadne litanije in tudi litanije trpljenja Kristusovega, spovedne in obhajilne molitve in razne prošnje in molitve, ki se nanašajo na Jezusovo trpljenje. Ob koncu še sledi pet ganljivih pesmi v čast trpljenju Kristusovem. Slovencev je sv. križev pot najbolj prikupljiva pobožnost, katero naše ljudstvo vedno rado opravlja — zato vsem pobožnim vernikom ta novi molitvenik toplo priporočamo.

* **„Sv. Križev pot za vojni čas.“** Ta knjižica se zopet dobiva v Cirilovi tiskarni v Mariboru. 100 komadov stane s poštnino vred 7 K 50 v, 50 komadov 4 K, 25 komadov 2 K, 10 komadov 90 v. Denar naj se pošlje naprej ali pa v znamkah.

* **Domača knjižnica.** Izšel je lični dvojni zvezek „Domače knjižnice.“ Ze dolgo se je pogrešal zbornik, ki bi prinašal v prevodu boljša dela svetovne književnosti. „Domača knjižnica“ je izpolnila to vrzel in je ob enem najcenejše zasebno podjetje na književnem polju. Knjiga stane s poštnino vred samo 70 v ter se pošlje na zahtevo vsakemu na ogled. Naroča se pri založniku dr. Lj. Koser, Juršinci, Stajersko.

Influenca s svojimi nevarnimi posledicami razsaja po vsej Evropi čimdalje bolj. Naj se torej tisti, ki trpe vsled te bolezni, poslužujejo skozi nekaj tednov izbornega zdravilnega sredstva Sirolin Roche, ki se dobi v vsaki lekarni in je prav prijetnega okusa.

Ponižno se klanjajoč sklepom božje previdnosti, naznanjam z žalostnim srcem briscko vest, ki mi je došla s severnega bojišča, da je moj ljubi brat

Karol Lukman

na Veliko soboto, dne 3. aprila 1915, okoli 7. ure zjutraj padel v boju. Cerkevno pokopan je bil na blagoslovljenem pokopališču do danes neznanega mi kraja na Velikonočni ponedeljek.

V imenu svojih starišev in sester in svojem prosim vse prijatelje in znance, da se spominjajo ljubega rajnega v molitvi

V Mariboru, dne 11. aprila 1915.

Dr. Fr. Ksav. Lukman
prof sor bogoslovja.